

Lietuvos statybų sektoriuje – atsargus optimizmas

2014-ieji statybininkams buvo labai sėkmingi. Augo naujų pastatų statyba, gyvenamųjų namų renovavimas, investicijos į infrastruktūros objektus. Nuotaikos statybų sektoriuje turėtų išlikti optimistinės, nors problemų tikrai bus, teigia UAB Creditreform Lietuva specialistai, neseniai pristatę Lietuvos statybų sektoriaus analizę.

Iš daugiau kaip 100 tūkst. darbdavių, mokančių mokesčius už savo darbuotojus Lietuvoje, statybų sektoriuje veikia ne tiek jau daug – apie 7100 arba 7,1 proc., - vardija UAB Creditreform Lietuva verslo analitikė Alina Rauktytė, - Daugiausia tai pastatų statybos (52 proc.) ir specializuotos statybos (43 proc.) įmonės. Ir tik kas dvidešimta statybos bendrovė specializuojasi statyti inžinerinius statinius. Iš viso statybos sektoriuje darbuojasi apie 93 tūkst. arba 7,1 proc. visų Lietuvos dirbančiųjų. Ne taip jau daug, tačiau pernai metais Statistikos departamento duomenimis jie visi atliko darbų už daugiau kaip 2,5 mlrd. EUR, iš kurių pusė teko inžineriniams statiniams – daugiausia gatvių ir kelių tiesimui ir remontui, o gyvenamiesiems pastatams apie 300 mln. EUR. Lyginant su ankstesniais metais, pernai labiausiai spurtavo būtent gyvenamoji statyba, užtat inžinerinių statinių statybos apimtys buvo mažiausios nuo 2010 m.

Pūtėsi ne tik statybų apimtys, bet ir statybininkų pajamos bei pelnas. Štai pagal įprastinės veiklos pelningumą statybos sektorius jau labai arti 2008 m. lygio. Tiesa, pardavimų pajamoms iki prieškrizinio lygio dar yra kur augti. 2014 m. bendros statybos sektoriaus sugeneruotos pajamos siekė 4.24 mlrd. EUR), kai iki ekonominio sunkmečio viršijo EUR 5.9 mlrd. EUR. Nuo 2010 metų vis stiepiasi ir grynojo pelno marža, tačiau iki buvusios prieš sunkmetį dar trūksta beveik 2 proc.

Kad statybų sektoriaus sveikata taisosi liudija ir pelningų įmonių skaičiaus stabilizavimasis. Nuo 2009 m. duobės, kai apie pelningumu galėjo pasigirti tik 43,7 proc. statybininkų, situacija gerokai pasitaisė. 2014 m. pelną žarstė jau 61,5 proc. įmonių. Beje, per paskutinius penkerius metus pelningų įmonių dalis labiausiai svyravo inžinerinių statinių statybos srityje.

Išaugęs pelningumas pagreitino ir statybininkų atsiskaitymus. Jei 2008 m. statybos bendrovės atsiskaitydavo vidutiniškai per 69 dienas, o per krizę šis terminas buvo ūgtelėjęs beveik iki 88 dienų, tai dabar kreditoriams susimokama vidutiniškai per 70 dienų. Kaip rodo statistika, statybininkai geriau moka trumpalaikes finansines skolas, o su tiekėjais atsiskaito ne taip greitai. Statybininkų paslaugų pirkėjai susimokėti taip pat neskuba. Prieš ekonominę krizę pirkėjas sumokėti statytojui užtrukdavo vidutiniškai 89 dienas, dabar - 99 dienas. Per patį sunkmečio įkarštį šis terminas buvo išaugęs net iki 135 dienų.

Pagerėjusių statybos įmonių sveikatą liudija ir susitraukęs turto areštų skaičius. Šiomet per pirmą ketvirtį statybininkams įregistruota 12,3 proc. areštų mažiau nei tą patį pernai metų laikotarpį. Tačiau bankrotų statistika vis dar mena buvus blogus laikus. Šiomet per tris mėnesius bankrutavo 43 proc. daugiau statybos įmonių nei pernai. Tuomet bankrotų skaičius visame Lietuvos ūkyje išaugo tik trečdaliu.

Tačiau statybų sektoriuje veikia ir 89 įmonės, už ilgalaikę stabilią veiklą užsitarnavusios tarptautinį įvertinimą „CrefoCert STABILUS“. Daugiausiai taip įvertintų statybinių įmonių Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Panevėžyje.

„Pakilius nuotaikas statybų sektoriuje, kiek apmažino vangi 2015-ųjų pradžia, ypač gyvenamojo būsto srityje, - sako A.Rauktytė, - realu, kad būtent gyvenamųjų namų statybos srityje galimos tam tikros problemos, ypač su įmonėmis, kurios būsto statybų rinkoje yra naujokės. Tokių priskaičiuojama net iki 60 proc. Bet jei imsime visą statybų sektorių (gyvenamoji statyba sudaro mažiausią jo dalį) ir net jei atsižvelgsime į tokius faktorius, kaip sugriežtėjusi bankų skolinimo politika, gyventojų elgsena naujos valiutos atžvilgiu bei paaštrėjusi geopolitinė situacija ir dėl to sumažintos Lietuvos ūkio augimo prognozės, tikėtina, kad dabartinis stabtelėjimas įkalnėje neturėtų būti ilgalaikė tendencija.

Šiandien artimiausias statybų sektoriaus perspektyvas galima būtų vertinti su atsargiu optimizmu. Statybos paslaugų eksporto augimo potencialas bei didėjantis užsienio investuotojų susidomėjimas nauja euro zonos nare, vis didesnę pagreitį įgyjanti gyvenamųjų pastatų renovacija – visa tai leidžia tikėtis tolimesnės statybų sektoriaus plėtros,“ - užbaigia UAB Creditreform Lietuva analitikė.

Plačiau: Alina Rauktytė, UAB „Creditreform Lietuva“ verslo analitikė

Tel. 8-5- 2685168, el. p. alina.rauktyte@creditreform.lt

Trumpai apie „Creditreform Lietuva“: UAB „Creditreform Lietuva“ yra rizikos vertinimo ir skolų išieškojimo įmonė, veikianti Lietuvoje nuo 1993 metų. Ji yra tarptautinio „Creditreform“ susivienijimo, įkurto 1879 m., dalis. UAB „Creditreform Lietuva“ valdo didžiausią ir seniausią atvirą įmonių rizikingumo duomenų bazę www.cr.lt